

Præsentation af "Klar til Start" for Folketingets Beskæftigelsesudvalg 20.11.2013

Med den nye reform af fleksjob og førtidspension er målsætningen at alle unge under 40 år skal i beskæftigelse og unge under 40 kan ikke få tildelt førtidspension.

"Klar til Start" sikrer, at den målsætning kan blive opfyldt - desværre er der en del udfordringer og problemer bl.a. i den kommunale forvaltning for, at det kan ske for gruppen af unge og voksne med autisme og/eller andre svære og varige problematikker og funktionsnedsættelser.

Hvad er "Klar til Start"

Klar til Start er et unikt og nytænkende opkvalificeringstilbud, der sikrer uddannelse og stiller jobgaranti for unge med autisme spektrum forstyrrelser. Dette sker i et ligeværdigt forpligtende partnerskab mellem Unges Uddannelsescenter et højt specialiseret autisme STU center og Coop/Fakta koncernen. Klar til Start tilbyder den unge et undervisningsforløb af max 22 måneders varighed. Efter endt uddannelse stiller Fakta en jobgaranti til alle de unge, der gennemfører det.

Målgruppen er unge med ASF på et moderat funktionsniveau, som er på en eller anden form for overførselsindkomst. Med Klar til Start kan de unge komme under loven om aktiv beskæftigelse og bidrage aktivt til samfundet, samtidig med at de oplever et tilhørsforhold og kolleger på en arbejdsplads.

Projektet udvikler nye metoder og undervisningsmateriale, hvilket gøres i tæt samarbejde i partnerskabet. Dette sikrer, at der undervises i dette rette for at blive butiksansat, samtidig med at det tager hensyn til den unge ASF kursist. Metoden T-TAP er evidensbaseret og nu udvikles den til Klar til Start.

Partnerskabet mellem Unges Uddannelsescenter og Fakta/Coop

Projektet er udviklet i et ligeværdigt partnerskab mellem Fakta/Coop og Unges Uddannelsescenter.

Fakta har 423 butikker over hele landet med over 7000 ansatte og *Coop* er Danmarks største arbejdsplads med 37 000 ansatte.

Unge Uddannelsescenter er en almennyttig fond oprettet bl.a. af Landsforeningen Autisme med det formål at skabe uddannelse og beskæftigelse til personer med særlige behov, specielt personer med Autisme Spektrum Forstyrrelser, samt være banebrydende i nye udviklingsprojekter til gavn for denne målgruppe af borgere. Fonden er kendt for at være et højt specialiseret tilbud.

Projektet er udviklet med respekt og forståelse for hinandens fagligheder, og det er netop i dette unikke møde, at projektet er udviklet. Det kunne ikke lade sig gøre uden en den faglige viden fra hverken Fakta eller Unges Uddannelsescenter.

Styrken i projektet

"Klar til Start" er et drømmematch mellem udfordringer og ressourcer.

Fakta har en stor udfordring i at skabe spændende og indbydende butikker, og et arbejde i Fakta er et slaraffenland for de unges behov for orden og sans for detaljer. I Fakta bliver de unges handicap til deres spidskompetence. Derfor stilles der en jobgaranti. Unges Uddannelsescenter har med sin høje faglige viden om autisme den fornødne pædagogiske faglighed for at sikre et opkvalificeringsforløb, der tager højde for de særlige behov og handicap, de unge har.

Visionen med "Klar til Start" er at give unge og voksne med ASF rundt om i hele landet et uddannelses- eller opkvalificeringsforløb med kombination af teori og praksis, samt sidemandsoplæring samt oplysning og vejledning om autisme og de unges vanskeligheder til butikschefer og medarbejdere.

Det gør de unge kvalificeret til et job, og der er jobgaranti til alle de unge, der klarer sig tilfredsstillende igennem opkvalificeringsforløbet.

Landsdækkende

"Klar til Start" er næsten landsdækkende. Det er målet at blive det i første halvår af 2014. Dette sker ved, at Unges Uddannelsescenter har indgået partnerskabsaftaler med autismeuddannelses- eller beskæftigelsescentre såvel kommunale som selvejende forskellige steder i Danmark, som arbejder med målgruppen. Disse partnere arbejder så efter samme koncept med det samme forløb og metode, og fakta finder egnede butikker i nærheden af autismecentrene og de unges bopæl.

Som partner skal man bidrage med et mindre beløb ved opstart samt videresende 10 % af indtægterne fra kursister til projektledelsen. Desuden søger vi offentlig/privat funding til at finansiere projektopstartsfasen af selve projektet. Udgifterne til "Klar til Start"-projektet er indtil nu blevet dækket af Unges Uddannelsescenter, herunder udgifter til projektmedarbejdere, bortset fra 50.000 kr. i støtte fra Landsforeningen Autisme.

Målgruppen

Unge med en autismediagnose og ofte med en tillægsdiagnose, såsom ADHD eller Tourette Syndrom. En del af dem kan desuden være mentalt handicappet. De unge er alle sammen inden for specialområdet og har måske været det hele deres liv, eller fra de har fået diagnosen. De har som oftest været i specialskoler, været på den særlig tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU), og mange får også hjælp til at bo.

Før den nye førtids- og fleksjobreform blev indført, ville disse unge som oftest have tilhørt gruppen, som uden problemer fik tilkendt en førtidspension, og hvis det har været muligt blevet tilbud beskyttet beskæftigelse.

Altså har målgruppen som regel været visiteret efter en paragraf i Serviceloven. Det er en samfundsmæssig dyr målgruppe, som gerne vil bidrage til fællesskabet ved at varetage et job.

Økonomien

Deltagerudgiften vil pr. 1. januar, 2014 blive 3.900,00 kr. pr. uge, svarende til 16.900,00 kr. pr. måned. Dette beløb betales til det autismecenter, der står for den unges forløb i "Klar til Start". Beløbet er ens på landsplan.

For det beløb får man:

- Særligt udviklet undervisningsforløb og materiale – hvor der både undervises i de faglige områder, som det kræver for at blive ansat i en fakta/Coop-butik samt de sociale færdigheder. Det er nødvendigt for, at målgruppen kan varetage et job.
- Sidemandsoplæring i Fakta-butikken og teoretisk viden om at være butiksansat.
- Individuelt tilrettelagt forløb samt skrivelig ugentlig evaluering
- Kontakten til jobcenter og eventuelle andre samarbejdspartnere

Det er en krævende målgruppe at arbejde med, og skal det lykkes positivt at skaffe den i varig beskæftigelse, kræver det daglig støtte af høj faglig kvalitet. Dermed sikrer vi et positivt outcome for såvel den unge med ASF og Fakta.

Den unge kursist modtager derudover offentlig forsørgelse (oftest kontanthjælp).

De unge kan visiteres efter følgende lovgrundlag: LAB §32, §42, §78 og §103 samt loven om specialundervisning for voksne.

Problematikker

- Den nye Førtids- og fleksjobreform skal implementeres, og vi oplever, at lovgivningen forhindrer, at lovens målsætninger opfyldes for målgruppen med så svære handicaps, som der i vores målgruppe er tale om.
"Klar til Start" - Et fagligt højt kvalificeret forløb med jobgaranti kan ikke bevilliges.
- Borgere, der tidligere var administrativt under *Social og Handicap*, som er en forvaltning, der har erfaring med mennesker med så svære og permanente handicap, er nu overgået til jobcentrene. De har ingen erfaring med denne målgruppe, med så komplekse problematikker, og de kan ikke få dem i job.
- Rehabiliteringsteam: 4 forskellige forvaltninger = 4 forskellige arbejdskulturer og en "tung" arbejdsproces, hvor flere skal aftale fælles møder med borgeren. Dette varetager ikke nødvendigvis borgerens interesser bedst. Her skal der tages stilling til, om borgeren skal bevilliges ressourceforløb – måske flere, gennem en lang årrække.
- Afklaringsforløb: Borgeren skal igennem flere afklaringsforløb, inden fleksjob bevilliges, og der er ikke et max antal forløb som øvre grænse. Her skal borgeren afklares indenfor flere arbejdsområder samt i tid –
Borgerens øvre grænse for beskæftigelse skal her afklares – selvom der ikke er noget konkret jobperspektiv.
- Tidligere bevilgede Social og Handicap beskæftigelsestilbuddet som bl.a. som beskyttet beskæftigelse, og de havde erfaring med, at det er en "dyr" målgruppe. Jobcentrene har

ikke den fornødne viden og erfaring med målgruppen og dermed heller ikke erfaring med, hvilke omkostninger, der er forbundet med at få en person i målgruppen med så komplekse og svære handicaps og problematikker i beskæftigelse.

- Jobcentrene tænker og bevilliger kortsigtet – f.eks. i 3 måneders forløb.

Problemets kerne

Unge bliver ikke visiteret til projektet, og det er meget vanskeligt at få bevilliget et fleksjob efter endt forløb, selv om jobbet er klart til dem. De sendes oftest ud i nye afklaringsforløb eller arbejdspraktikker, som ikke bringer dem videre i forhold at få et job. Dette opleves af alle vores partnere på landsplan.

Jobgarantien i Fakta vægtes ikke, og der er ikke forståelse eller viden om, hvad det vil sige og kræve at få målgruppen ud på arbejdsmarkedet i et varigt job. Vi oplever at kassetænkning og arbejdsgange forhindrer Klar til Start forløb, som netop tager individuelle hensyn og er målrettet en gruppe unge, som ellers meget vanskeligt kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Konkrete Cases fra "Klar til Start"

- Mulig kursist fra Autismecenter Nord-Bo fik afslag til "Klar til Start" med den begrundelse, at han ikke kunne afklares til fleksjob, hvor han efterfølgende vil kunne få job. Han skulle i afklaring i Rema, i stedet for at komme i Fakta. Her er der ikke en jobgaranti.
- Nick ung mand med ASF og ADHD. Han har gennemført Klar til Start forløb, og i udslusningen har vi fundet butikken, hvor han kan ansættes i fleksjob. Status er at han er sat på "stand by" og afbrydelse af forløbet, fordi kommunen ikke kan nå at få hans sag om fleksjob behandlet, sådan at det er afklaret, når hans opkvalificering i Klar til Start stopper. Samtidig vil man i jobcentret ikke forlænge "Klar til Start". Pt er han uden beskæftigelse og uden afklaring om, hvor lang tid han skal gå hjemme. Se i øvrigt artikel med Nick fra Autismebladet og lidt nærmere sagsbeskrivelsesforløb.
- Kristine er en ung kvinde med ASF og ikke aldersmæssigt kognitivt udviklet og lider af depressioner. Hun har næsten altid været i specialområdet. Hun har fået bevilliget 1 år i "Klar til Start", og kommunen skal nu tage stilling til, om de vil bevillige en forlængelse, eller skal hun ud i andre afklarings- eller ressourceforløb. Kristine udvikler sig og er en dygtig kapacitet i Fakta, og er afklaret med, at hun ønsker at fortsætte.
- Ung mand som er oplagt til "Klar til Start", men hjemkommunen sender ham nu i arbejdspraktikker i en industrivirksomhed, på trods af, at der ikke er mulighed for job i virksomheden. Efter første forløb skal den unge nu i et nyt forløb samme sted med det formål at blive sat op i tid – han fungerer tilsyneladende godt, men som han s far udtaler:

”det er jo bare ikke noget, der bringer ham videre”. Vi kan ikke få bevilliget et ”Klar til Start” forløb til ham.

- Jobcentre, der ikke vil bevillige forløb, der er så dyre, på trods af det langsigtede perspektiv med job – de ansætter egne autisme-jobpiloter, men uden at få denne målgruppe i varig beskæftigelse

Afslutning – resultaterne

Antal kursister november 2013: 6 stk.

Alle viser positive resultater og vil få tilbud job i en Fakta i nærheden af deres bopæl.

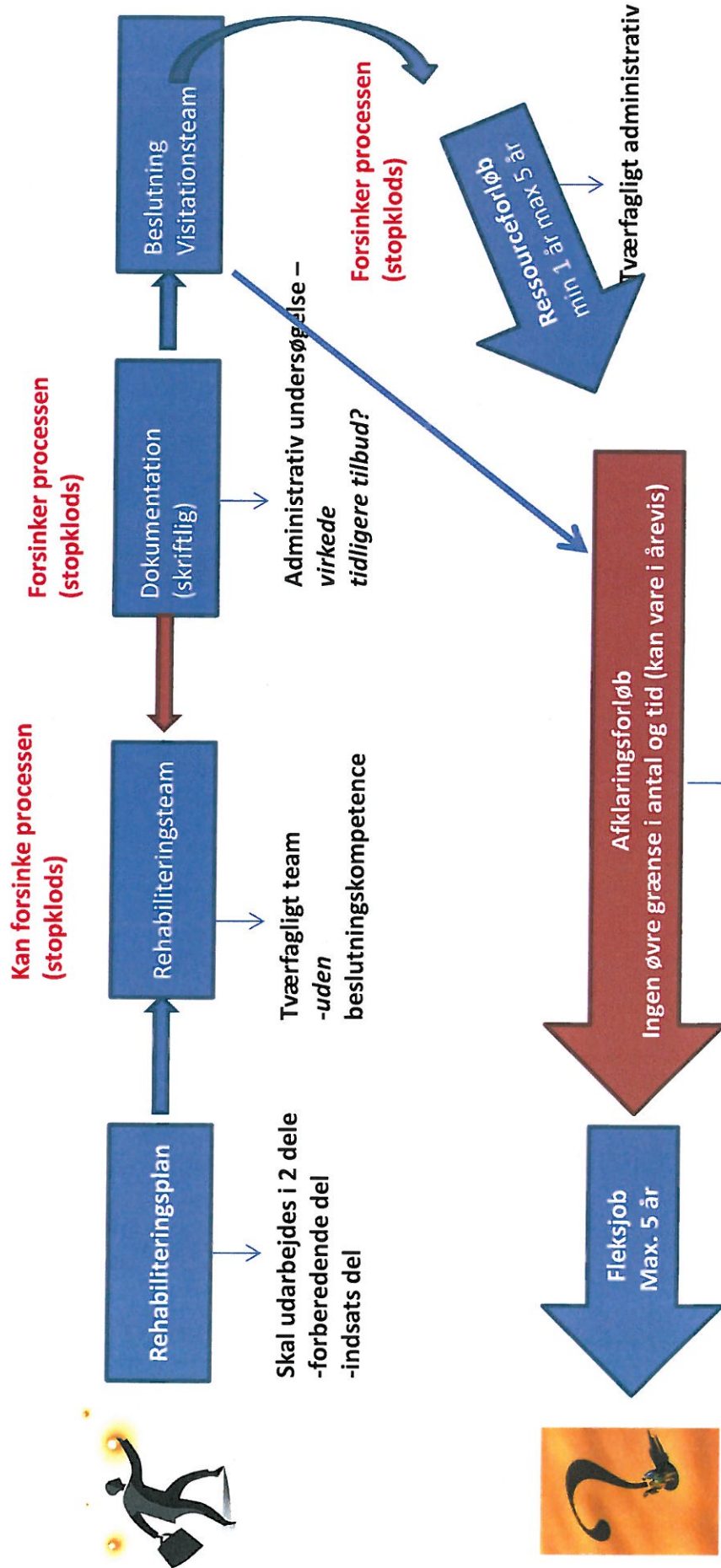
Denne metode og vore erfaringer med den tværparallelle beskæftigelsesindsats vil kunne bruges i forhold til andre handicapgrupper, samt i hele den beskæftigelsesfremmende indsats over for andre i samme målgruppe, der står i udkanten af arbejdsmarkedet.

Vedhæftet er to modeller og et interview med Nick, en af deltagerne i Klar til Start

1 model viser vejen til fleksjob i dag

1 model viser hvordan vi gerne vil sikre målgruppen et opkvalificeringsforløb og job

Den komplekse vej til et fleksjob for mennesker med et handicap

Inden bevilling af fleksjob skal det afklares, at der er tale om nedsat arbejdsevne i alle former for beskæftigelse og mht. antal arbejdsvevne i timer. Det skal dokumenteres.

Det landsdækkende projekt med jobgaranti - "Klar til Start" – med ønske om politisk og økonomisk tilsagn om at gøre det til et evidensbaseret pilotprojekt, som en metode til at få borgere med handicaps i varig job

Job til alle med AFS i fakta/Coop på landsplan

Opkvalificeringsforløb

Der er jobgaranti til alle, der kommer igennem et opkvalificeringsforløb

- Det kan være ordinær beskæftigelse, fleksjob el. job med løntilskud

Metode der er udviklet i bindende partnerskab mellem fakta/Coop, Unges Uddannelsescenter og Landsforeningen Autisme

Forløbet, metoden og indholdet er udviklet i samarbejde mellem fakta/Coop og Autisimecentre

Det foregår i træningsbutikker og indeholder bl.a.

- Mesterlære af både pædagogisk personale og fakta/Coop og individuelle samtaler
- Individuelt tilrettelagt i indhold og tid ud fra den enkeltes forudsætninger
- Kurser, pædagogisk vejledning og supervision til fakta/Coops medarbejdere
- Det dokumenteres, hvor stor arbejdsøvelsen er, og hvilke hensyn der kræves

Fastholdelse i job

Fast job

- Mentorstøtte: Livline, samtaler
- Supervision, pæd. vejled. og kurser
- Evt. nyt butik, hvis det er nødvendigt

Den faste butik findes i samarbejde individuelt m.h.t. sted, indhold og type af job

- Mesterlære
- Individuelle udslusningsforløb med samtaler
- Kurser, supervision pædagogisk vejledning

Den fødte Fakta-medarbejder

23-årige Nick Bojer har sans for butiksjobbet, og til juni næste år bliver han fastansat af Coop.

| Tekst og foto af:
journalist Eva Isager |

I den mørkeblå Fakta-trøje med butikkens navn skrevet med store røde bogstaver på ryggen ligner Nick Bojer en, der aldrig har lavet andet end at arbejde i supermarkedet.

Ugens tilbudsavis sidder rullet sammen i baglommen. Så kan han altid lynhurtigt finde svar på kundernes spørgsmål, hvis han ikke lige kan huske svaret. En ældre herre er ude efter dagens tilbud, en tærte til 15 kr., og Nick Bojer leder ham på vej. På en hylde har en kunde sat en flaske olivenolie sammen med nogle helt andre varer, og på vej til tærterne spotter Nick flasken med det samme. Den skal på plads.

23-årige Nick Bojer kan se frem til at blive fastansat og få løn i en af Coops butikker til juni 2013. Indtil da er han i erhvervspraktik i Fakta i Værløse som den allerførste, der er omfattet af det nye »Klar til Start«-projekt. Han arbejder ca. fem timer hver dag. Nick har en autismediagnose og ADHD oveni, og med sin veludviklede evne for detaljer og trang til at yde kunderne service er han den ideelle Fakta-medarbejder. Af ren og skær interesse har Nick smugtrænet i butikken,

så hans erhvervspraktik bliver en del kortere end normalt.

»Jeg laver alt det, man kan lave i en Fakta-butik, undtagen at sidde ved kassen. Det har jeg ikke lyst til. For eksempel trimmer jeg hylderne, det vil sige, at jeg får varerne til at stå som en mur. Jeg sætter også varer på plads, smider papemballage ud og hjælper kunderne«, siger Nick Bojer, der egentlig hellere vil fortælle om, hvad der sker i butikken end om sig selv.

Butikschef Dennis Pihl fra Fakta i Værløse mener, at hvis man giver mennesker med autisme troen på, at de kan, så får man de mest loyale medarbejdere i verden.

Dennis Pihl oplevede forleden, at Nick kom ud i personalestuen og spurgte, hvor elastikkerne lå, fordi en kunde spurgte efter dem. Men butikken sælger ikke elastikker, og hvad gør en klog medarbejder så? Ja, Nick tog en håndfuld af butikkens egne og gik med butikschefens tilladelse ud og forærede dem til den overraskede kunde.

»Nick er så serviceminded. Der sker noget med mennesker med autisme, når de kommer ind i en anden ramme. Så viser de, hvad de egentlig kan«, siger butikschefen.

*Ugens tilbudsavis sidder fast
parkeret i Nick Bojers baglomme.
Så kan han hurtigt give svar
på kundernes spørgsmål.*

klar
til
start